

„Zarządzanie finansami publicznymi – narzędzia zarządzania finansami publicznymi oraz efektywne sposoby wydatkowania środków publicznych”

13 października 2011 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szkolenia są realizowane w ramach projektu „Poprawa jakości zarządzania w administracji rządowej – Akademia Zarządzania Publicznego II etap”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, (PO KL, Priorytet V, Działanie 5.1, Poddziałanie 5.1.1).

Kontraktowanie usług społecznych (outsourcing)

PLAN PREZENTACJI

- Standardy usług społecznych;
- Działalność użyteczności publicznej a działalność komercyjna;
- System zarządzania usługami społecznymi;
- Cykl zarządzania usługami społecznymi;
- Kontraktowanie usług publicznych;
- Przykładowe typy umów kontraktowych;
- Zarządzanie finansowe świadczeniem usług publicznych.

WSTĘP

- Znaczący rozwój III sektora, ale także rosnący udział zorganizowanych obywateli w planowaniu polityk publicznych na szczeblu krajowym (a także unijnym).
- Rosnące znaczenie aktywności społecznej w lokalnym rozwoju.
- W Unii Europejskiej - z zasad pomocniczości, partnerstwa i dialogu społecznego wyprowadza się postulat stopniowego powiększania zakresu współpracy instytucji publicznych z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.
- Dlatego też podstawowe pytanie nie brzmi „Czy współpracować?”, ale „Jak współpracować?”.

FUNKCJE PAŃSTWA

- **państwo jest jednym z aktorów** współpracy, wchodzącym w interakcje z pozostałymi (państwo – sektor biznesu jako publiczno-prywatne partnerstwo oraz państwo – sektor pozarządowy, czyli partnerstwo publiczno-społeczne);
- **państwo – jako ustawodawca** – określa zasady funkcjonowania sfery publicznej i reguły współpracy między aktorami, daje to bezsprzecznie państwu uprzywilejowaną pozycję.

DWA MODELE WSPÓŁDZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

- **Model niemiecki** charakteryzuje się:
 - pełnym wdrożeniem zasady pomocniczości państwa, operacjonalizowanej w systemie prawnym jako zasady pierwszeństwa podmiotów społecznych w zakresie świadczenia usług społecznych oraz
 - korporacyjnym charakterem relacji administracja publiczna – organizacje pozarządowe.
- **Model angielski** charakteryzuje:
 - większe otwarcie na konkurencję między świadczeniodawcami, a co za tym idzie większa rola mechanizmów rynkowych (lub quasi-rynkowych) w systemie zlecania zadań publicznych, a także,
 - wynikający stąd brak preferencji dla organizacji pozarządowych.

STANDARYZACJA USŁUG

- jest procesem stopniowego uściślenia odpowiedzi na pytanie co, w jakiej ilości oraz na jakim poziomie można zaproponować w ramach danej usługi na rzecz określonych jednostek i grup, adekwatnie do ich rozpoznanych potrzeb i zgodnie z wymogami racjonalnego ich zaspakajania.

FUNKCJE STANDARYZACJI USŁUG PUBLICZNYCH

- funkcja normotwórcza;
- funkcja stymulująca;
- funkcja ekonomiczna;
- funkcja społeczna.

CHARAKTERYSTYKI STANDARDÓW USŁUG PUBLICZNYCH

- minimalne – rekomendowane;
- statyczne – dynamiczne;
- dedukcyjne – indukcyjne;
- wartości – procedury;
- zewnętrzne – wewnętrzne;
- oparte o wskaźniki – oparte o mechanizmy;
- budują kulturę organizacyjną – dostarczają konkretne usługi.

PODSTAWOWE METODY KONSTRUOWANIA STANDARDÓW

- indukcyjno-negocjacyjna (budowany w oparciu o porozumienie kupującego, dostawcy, klientów - modelowy);
- regulamin wewnętrzny (akceptowana samoregulacja danego dostawcy usługi czy zadania);
- koncesyjna (decyzja administracyjna);
- quasi – rynkowa (definiowany albo zależny od klienta);
- administracyjna (po stronie zamawiającego daną usługę na zewnątrz);
- ustawowa (przykład – rozporządzenie).

ZASADY TOWARZYSZĄCE KONSTRUOWANIU STANDARDÓW

- adekwatność;
- elastyczność;
- ramowość;
- spójność.

PROBLEMY ZWIĄZANE ZE STANDARYZACJĄ USŁUG SPOŁECZNYCH

- Diagnostowanie potrzeb grup społecznych i jednostek:
 - problemem jest przywiązanie jednostek administracji publicznej do zadań obowiązkowych;
 - problemem jest „uprzywilejowana pozycja” tych zadań, które mają dobra obudowę formalnoprawną i zagwarantowane coroczne finansowanie;
 - szansą na nową diagnozę są składane przez organizacje pozarządowe wnioski do otwartych konkursów ofert.
- Formułowanie celów i zadań priorytetowych:
 - najczęściej bez podbudowy diagnostycznej wybiera się do finansowania te zadania, które wylobbowały zorganizowane grupy interesu (organizacje, partie polityczne, klienci);
 - brakuje diagnozy i ustalonych mechanizmów określania priorytetów;
 - problemem może być też poszerzanie listy priorytetów *ad libitum*, co niweczy sens priorytyzacji.
- Tworzenie strategii i programów społecznych:
 - brak strategii w zakresie sfery społecznej przy obecności licznych strategii rozwoju gospodarczego;
 - brak mechanizmu uspołecznionego tworzenia strategii w zakresie sfery społecznej, zarówno długookresowych, jak i krótkookresowych;
 - brak strategii i programów w zakresie celów priorytetowych.

USŁUGI PUBLICZNE

- Są systemem usług komunalnych, społecznych i administracyjnych, skierowanych na zaspokajanie potrzeb społeczeństwa, w których ważną rolę, z przyczyn ustrojowych, politycznych, społecznych, majątkowych, ekonomiczno-finansowych i ekologicznych, odgrywają organy administracji rządowej i samorządowej.
- Jakość świadczenia jednej z tych usług, ma kapitalne znaczenie dla jakości świadczenia usług pozostałych dla całego systemu.

USŁUGI SPOŁECZNE

- Usługi ukierunkowane na rozwój życia społecznego wspólnoty regionalnej/lokalnej, na zaspokajanie **potrzeb społecznych** (w odróżnieniu od ich potrzeb bytowych).
- Identyfikujemy tu: edukację, opiekę i wychowanie, ochronę zdrowia, upowszechnianie kultury i kultury fizycznej, opiekę społeczną, bezpieczeństwo publiczne, inne np. rynek pracy, niektóre zadania z zakresu promocji regionu.

PRZYCZYNY FINANSOWANIA USŁUG SPOŁECZNYCH

- dostarczanie tych usług służy zaspokajaniu socjalnych potrzeb społeczności (np. usługi z zakresu pomocy społecznej),
- gwarantowana i równa dostępność określonych usług jest zapisana w Konstytucji (np. edukacja czy programy kulturalne).

DZIAŁALNOŚĆ UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ A DZIAŁALNOŚĆ KOMERCYJNA

- Jednym z argumentów przeciwników komercjalizacji usług publicznych jest termin-hasło:

....zadania o charakterze użyteczności publicznej.

- W istocie termin „użyteczność publiczna” jest bardziej opisem rzeczywistości prawnej i społecznej, nie zaś gospodarczej.

GŁÓWNE ASPEKTY ZARZĄDZANIA I ŚWIADCZENIA USŁUG PUBLICZNYCH

- pozycja danego podmiotu na rynku: tzn. czy jest to pozycja z natury monopolistyczna (lub konkurencyjna), czy też nie;
- zakres ustawowych regulacji prawnej i ekonomicznej określonego sektora usług;
- potrzeby rzeczowe i finansowe oraz kapitałochłonność świadczenia usług;
- własność podmiotu i mienia, w oparciu o które świadczy się określonego typu usługi, oraz sposoby zarządzania tymi podmiotami i mieniem (publiczna, publiczno-prywatna, prywatna);
- wrażliwość ekologiczna realizacji określonej usługi.

SYSTEM ZARZĄDZANIA USŁUGAMI SPOŁECZNYMI

- Nowoczesny system organizacji i zarządzania usługami powinien bazować na czytelnym podziale kompetencji pomiędzy administracją publiczną a podmiotami świadczącymi usługi.

DZIAŁANIA ZWIĘKSZAJĄCE POZIOM ODBIUROKRATYZOWANIA I „ODPOLITYCZNIENIA”

- stopniowe ograniczanie dualizmu funkcjonalnego jednostek administracji publicznej (władza w podwójnej i sprzecznej roli polityka i reprezentanta „ludu” oraz właściciela mienia i gospodarza obowiązane do ekonomiczno-finansowego rozwoju „swoich” jednostek gospodarczych),
- upodmiotowienie jednostek świadczących usługi – bez względu na ich strukturę własnościową – w zakresie wpływu na planowanie strategiczne oraz planowanie operacyjne i finansowe oraz wykonawstwa, w oparciu o stabilny system kontraktowania i finansowania długoterminowego.

CELE SYSTEMU ZARZĄDZANIA USŁUGAMI PUBLICZNYMI

- zwiększenie dostępności usług,
- podwyższenie standardów jakościowych i ilościowych usług oraz ochrony środowiska,
- optymalizacja kosztów jednostkowych i całkowitych ich świadczenia.

WARUNKI REALIZACJI CELÓW USŁUG PUBLICZNYCH

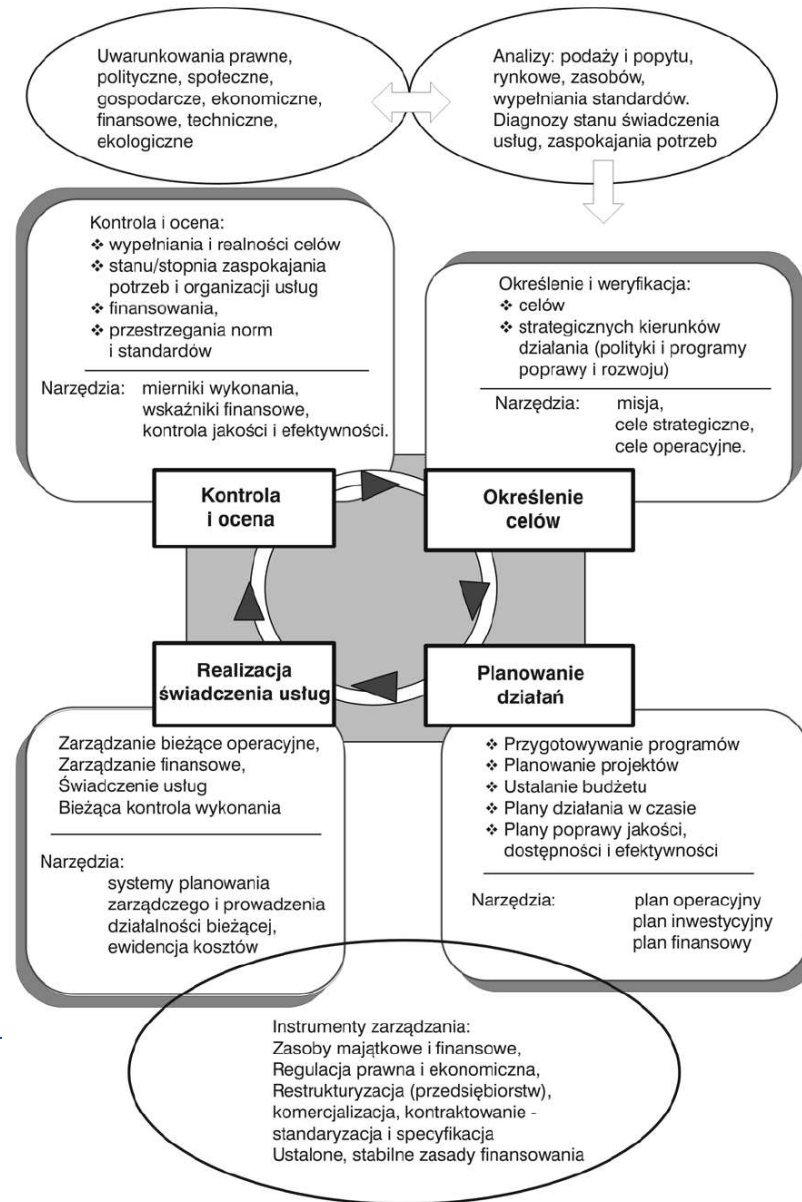
- precyzyjne określenie strategii, programów i planów rozwojowych instytucji i usług,
- precyzyjne zarządzanie i właściwe finansowanie usług,
- wykorzystanie całego potencjału rozwojowego, przy jednoczesnym angażowaniu zewnętrznych podmiotów i zasobów rzeczowych i finansowych,
- organizacja świadczenia usług przez podmioty o optymalnej strukturze organizacyjno-prawnej i wykonawczej,
- rozwój infrastruktury świadczenia usług społecznych,
- właściwy nadzór nad systemem świadczenia usług.

CYKL ZARZĄDZANIA USŁUGAMI SPOŁECZNYMI – ROLA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

- **aktor:** administracja zajmuje się bezpośrednio wszystkimi elementami procesu organizacji i zarządzania,
- **pilot:** administracja dominuje na poziomie określania celów oraz zasad (polityk) i programów dostarczania i rozwoju usług, a także odgrywa znaczącą rolę na poziomie planowania oraz kontroli i oceny, natomiast bieżąca i bezpośrednia realizacja usług stanowi domenę podmiotów świadczących usługi,
- **klient:** podstawową rolą administracji jest współokreślanie celów i kontrola ich realizacji.

CYKL ZARZĄDZANIA USŁUGAMI SPOŁECZNYMI

Kontraktowanie usług społecznych (outsourcing)

- W wielu wypadkach rynek wykonawców usług, szczególnie społecznych, jeszcze nie istnieje.
- A nie istnieje, ponieważ nie było dotychczas popytu ze strony JST na kupowanie takich usług.
- Ten rynek trzeba dopiero wykreować.
- Administracja publiczna winna wspomóc kształtowanie się podaży w zakresie wykonawstwa usług.

MODELE POWIERZANIA WYKONAWSTWA USŁUG PUBLICZNYCH

- dotacja celowa,
- kontrakt, który wymaga specyfikacji i standaryzacji usług.

SPECYFIKACJA I STANDARYZACJA USŁUG PUBLICZNYCH

- W **specyfikacji** opisuje się bardzo szczegółowo, jak ma wyglądać efekt zrealizowania usługi.
- **Standaryzacja** to szczegółowy zestaw i opis mierników jakości wykonania usługi oraz wyliczenie możliwych uchybień w wykonaniu usługi i odpowiednia punktacja do oceny tych uchybień.

ISTOTNE ELEMENTY SPECYFIKACJI USŁUG PUBLICZNYCH

- rodzaj zadania (przedmiot powierzenia / dofinansowania),
- odbiorcy usług (klientów),
- miejsce realizowania usługi,
- czynności, które należy wykonać w ramach zadania,
- szczegółową specyfikację realizowanych czynności,
- pożądana jakość usług,
- ograniczenia godzin pracy,
- zasady oceny wykonywanych przez usługodawcę prac.

Do warunków szczegółowych powinien zostać ponadto dołączony projekt umowy na świadczenie usług.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

- wskaźniki ilościowe (liczba podopiecznych, liczba godzin etc.);
- wskaźniki finansowe;
- wskaźniki jakościowe (jak dobre są usługi np. pomiar satysfakcji klienta);
- wskaźniki wynikowe – jakie są rezultaty prowadzonych usług;
- wskaźniki porównawcze (jakość działań innych organizacji lub analiza typu „co by było gdyby zaniechać działań”).

METODY ZBIERANIA DANYCH DO PRZEPROWADZENIA OCENY WYKONYWANEGO ZADANIA PUBLICZNEGO

- rejestr usług prowadzony przez wykonawcę usługi,
- ocena wykonana przez zlecającego lub jego przedstawiciela,
- ocena dokonana przez klienta,
- ocena dokonana przez niezależnego eksperta.

PROCES STANDARYZACJI SYSTEMU USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

- tworzenie standardów,
- stanowienie standardów,
- stosowanie standardów oraz
- monitoring i weryfikacja standardów.

PRZYKŁADOWE TYPY UMÓW KONTRAKTOWYCH

- umowa zlecenia,
- umowa o dzieło,
- umowa agencyjna,
- umowa najmu i dzierżawy,
- umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem (kontrakty menedżerskie),
- koncesja – umowy dotyczące modernizacji i rozwoju infrastruktury.

METODOLOGIA OKREŚLANIA I ZASPOKAJANIA POTRZEB FINANSOWYCH SYSTEMU ŚWIADCZENIA USŁUG PUBLICZNYCH

- Określenie misji, czyli założeń do strategii rozwoju społecznego i gospodarczego – weryfikacja wstępna – jak to zrobić? I czy nas na to stać?
- Cykl zarządzania: strategia i (współ)planowanie finansowania rozwoju usług publicznych, nadzór i kontrola wydawania pieniędzy i gospodarowania majątkiem – określenie kompetencji, metodologii i narzędzi działania.
- Wprowadzenie racjonalnych, prawnych i ekonomicznych relacji do stosunków pomiędzy uczestnikami świadczenia usług publicznych, z wykorzystaniem metodologii cyklu zarządzania.

METODOLOGIA OKREŚLANIA I ZASPOKAJANIA POTRZEB FINANSOWYCH SYSTEMU ŚWIADCZENIA USŁUG PUBLICZNYCH C.D.

- Wybór „optymalnej kapitałowo i kosztowo” formy prawnej i struktury organizacyjnej, własnościowo-majątkowej i finansowej świadczeniodawcy.
- Kształtowanie rynku/komercjalizacja usług, m.in. w celu zwiększania efektywności świadczenia usług publicznych i obniżania cen za usługi.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania systemu, przy współpracy ze świadczeniodawcami i w oparciu o wieloletnie planowanie finansowe i inwestycyjne administracji i świadczeniodawców.

STRUKTURA ZARZĄDZANIA FINANSOWEGO ŚWIADCZENIEM USŁUG SPOŁECZNYCH

Tworzenie planów inwestycyjnych

PLAN PREZENTACJI

- Model planowania inwestycji administracji publicznej;
- Podstawa opracowania planów inwestycyjnych;
- Plan procesu inwestycyjnego;
- Źródła finansowania inwestycji.

MODEL PLANOWANIA INWESTYCJI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

- zbiorcze ujęcie kluczowych elementów polityki rozwoju jednostki i usług publicznych w odniesieniu do inwestycji publicznych;
- czytelne i kompleksowe procedury określania potrzeb i podejmowania realizacji inwestycji;
- odpowiednie zasady i procedury podejmowania decyzji w sprawie ustalania priorytetów dla konkurencyjnych inwestycji;
- kluczowe elementy polityki finansowej, określające pożądany łączny poziom nakładów inwestycyjnych, najważniejsze wskaźniki zadłużenia, pożądaną proporcję finansowania inwestycji ze środków bieżących i kredytowych;
- możliwość obserwacji procesu decyzyjnego związanego z planowaniem inwestycji publicznych od wstępnego wniosku po ostateczne decyzje w sprawie finansowania.

TECHNIKI OPRACOWANIA PLANÓW INWESTYCYJNYCH

- ocena i ustalanie priorytetów potencjalnych inwestycji publicznych;
- wiązanie potrzeb w zakresie inwestycji publicznych z obecnymi i przewidywanymi zdolnościami finansowymi;
- określanie potrzeb inwestycyjnych, priorytetów i zasobów dla celów wewnętrznych i dla instytucji z zewnątrz, jak również zarządzanie administracyjnym i politycznym procesem tworzenia i realizacji planu inwestycji publicznych i budżetu inwestycyjnego.

ANALIZY FINANSOWO-EKONOMICZNE

- Działalność inwestycyjna jest procesem bardzo skomplikowanym, wymagającym uwzględnienia wielu czynników natury prawnej, technicznej i ekonomicznej.
- Przeprowadzenie inwestycji zazwyczaj wiąże się ze znacznym wysiłkiem finansowym, ponoszonym w stosunkowo krótkim czasie.
- Skutki inwestycji mają z reguły wpływ na funkcjonowanie jednostki przez wiele kolejnych lat.
- Ogromne znaczenie ma rzetelne przygotowanie się do procesu inwestycji i wykonanie dogłębnej analizy techniczno-ekonomicznej oraz finansowej.

DROGA POZAINWESTYCYJNA?

- przeprowadzenie zmian organizacyjnych,
- inne wykorzystanie posiadanych już środków trwałych,
- najem sprzętu,
- leasing,
- kooperacja.

KIERUNKI INWESTOWANIA - KOLEJNOŚĆ ROZPATRYWANIA DECYZJI

- modernizacja posiadanego majątku trwałego,
- nabycie środków trwałych w miejsce dotychczasowych, zużytych technicznie i ekonomicznie,
- nabycie środków trwałych zwiększających zasoby majątkowe jednostki.

MOTYWY PODEJMOWANIA DECYZJI INWESTYCYJNYCH

- techniczne - zużycie fizyczne i moralne składników majątkowych,
- ekonomiczne - zużycie ekonomiczne lub dostępność nowych, bardziej efektywnych składników majątku,
- marketingowe - sprostanie wymogom i oczekiwaniom rynkowym,
- prawne - określone przepisy nakazują realizację inwestycji np. związanych z bhp czy ochroną środowiska.

OCENA ZASADNOŚCI INWESTYCJI

- Inwestycja jest uznawana za celową, gdy pożądaný efekt nie może być osiągnięty bezinwestycyjnie, a przyjęty kierunek inwestowania jest uzasadniony.
- Jednostki sektora finansów publicznych powinny jednak brać pod uwagę także czynnik makroekonomiczny.
- Rozpoczęcie inwestycji powinno być uwarunkowane oceną jej wpływu na region lub całą gospodarkę narodową i możliwych tego skutków.

OCENA ZASADNOŚCI INWESTYCJI

- Decyzje inwestycyjne powinny być realizowane z uwzględnieniem potrzeb różnorodnych grup społecznych we wszystkich sferach.
- Inwestycje mogą przynosić także korzyści niematerialne, co jest szczególnie istotne dla finansów publicznych.
- Wstępna analiza celowości i efektywności inwestycji powinna umożliwić określenie: czy, w jakich kierunkach, ile, gdzie i jak inwestować.

ANALIZA FINANSOWA

- Rozpoczęcie każdej inwestycji musi być poprzedzone dogłębną analizą jej opłacalności.
- Analiza ta może być prowadzona w układzie: przychody-koszty lub wpływy-wydatki.
- Dopiero po oszacowaniu potencjalnych korzyści, jakie jednostka może osiągnąć oraz ocenie związanego z tym ryzyka może zapaść decyzja o uruchomieniu procesu inwestycyjnego.

KRYTERIA MOŻLIWOŚCI INWESTOWANIA I PODJĘCIE OPTYMALNYCH DECYZJI

- czasu,
- efektywności,
- finansowej opłacalności bezwzględnej,
- finansowej opłacalności względnej,
- ryzyka projektu inwestycyjnego.

PLAN PROCESU INWESTYCYJNEGO

- zamierzone działania,
- środki służące ich realizacji,
- zamierzone rezultaty,
- wskazanie czynników mogących zagrozić powodzeniu inwestycji.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI

- środki budżetowe,
- programy i fundusze pomocowe UE,
- współpraca sektora publicznego z przedsiębiorcami: koncesje i partnerstwo publiczno-privatne,
- inne źródła.

Zasady efektywnego i szybkiego wydatkowania środków z funduszy strukturalnych

PLAN PREZENTACJI

- zasady funkcjonowania funduszy strukturalnych,
- mechanizmy wydatkowania środków europejskich,
- bariery i wyzwania w procesie wydatkowanie środków,
- polityka spójności po 2013 roku

ALOKACJA

- Pomoc finansowa Unii Europejskiej dla Polski w latach 2007-2013 wyniesie łącznie około 81,2 mld euro.
- Wsparcie przeznaczone na współfinansowanie przedsięwzięć rozwojowych w naszym kraju, w perspektywie finansowej 2007 – 2013, jest alokowane w ramach dwóch polityk wspólnotowych: polityki spójności oraz wspólnych polityk - rolnej i rybackiej.
- Na politykę spójności przeznaczono 67,3 mld euro w ramach EFRR, EFS i FS. Na politykę rolną, w tym na rozwój obszarów wiejskich, przeznaczono 13,2 mld euro z EFR ROW i 0,7 mld euro z EFR.

ALOKACJA C.D.

- Kwota 81,2 mld euro stanowi prawie 20% budżetu Wspólnoty, przeznaczonego na politykę spójności.
- Polska ma szansę stać się krajem o konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarce, z niższym poziomem bezrobocia, sprawnej administracji a także krajem o racjonalnie zaplanowanej sieci nowoczesnych dróg i linii kolejowych.
- Priorytety rozwojowe opisane, zgodnie z unijną zasadą programowania, w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.

PODSTAWY PRAWNE FUNDUSZY STRUKTURALNYCH ORAZ UKŁAD INSTYTUCJONALNY - UE

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz tzw. rozporządzenia funduszowe, regulujące zasady wykorzystania środków w ramach poszczególnych funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

PODSTAWY PRAWNE FUNDUSZY STRUKTURALNYCH ORAZ UKŁAD INSTYTUCJONALNY - PL

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym wytyczne MRR;
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych i nowelizacje;
- a także szereg rozporządzeń wydanych na podstawie powyższych ustaw.

SYSTEM INSTYTUCJONALNY

- Instytucja Koordynująca NSRO,
- Instytucje Zarządzające,
- Instytucje Pośredniczące I,
- Instytucje Pośredniczące II,
- Instytucja Certyfikująca,
- Instytucja Audytowa,
- Komitety Monitorujące.

GOTOWOŚĆ SYSTEMU

- Potwierdzenie gotowości całego systemu instytucjonalnego i poszczególnych instytucji do realizacji powierzonych im zadań miało miejsce w trakcie tzw. audytu zgodności, czyli badania audytowego przeprowadzonego przez Instytucję Audytową, mającego na celu potwierdzenie zgodności systemów zarządzania i kontroli w instytucjach realizujących programy operacyjne z odpowiednimi przepisami rozporządzenia 1083/2006.

ZASADY WYDATKOWANIA ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH

- System planowania i programowania,
- System instytucjonalny,
- System wyboru projektów,
- System przepływów finansowych,
- System monitoringu i ewaluacji,
- System kontroli.

ZASADY WYDATKOWANIA ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH C.D.

- Kluczowym etapem we wdrażaniu programów operacyjnych jest weryfikacja wydatków pod względem kwalifikowalności.
- Z doświadczeń zdobytych w poprzednim okresie programowania wynika, że istotne jest doprecyzowanie terminu zakończenia projektu, w szczególności projektu inwestycyjnego.
- Wyzwaniem jest określanie wartości przysporzenia w tym udzielanie pomocy publicznej.

RÓŻNICE W SYSTEMACH FINANSOWANIA WYDATKÓW NA PO WYNIKAJĄCE ZE ZNOWELIZOWANEJ USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

- charakter prawny środków – budżet środków europejskich;
- forma prawna środków – płatności i dotacja celowa;
- system przepływu finansowego – płatnik;
- skutki dla beneficjenta;
- państwowe jednostki budżetowe;
- wydatki niewygasające;
- zwrot środków;
- wykluczenie;
- możliwość umarzania;
- odsetki od środków otrzymanych w formie zaliczki i przypadku niezłożenia wniosku o płatność.

PŁATNOŚĆ A WSPÓŁFINANSOWANIE – RÓŻNICE I PODOBIENSTWA

PŁATNOŚĆ

- dotyczy wydatków finansowanych ze środków europejskich;
- obejmuje tylko wydatki kwalifikowane;
- podstawą dokonania jest zlecenie płatności;
- uruchamiana na zlecenie instytucji, z którą beneficjent zawarł umowę;
- wymagana zgoda dysponenta części budżetowej;
- uruchamiana z budżetu dysponenta;
- w formie zaliczki lub refundacji;
- nie jest objęta reżimem przewidzianym dla tzw. niewygasów;
- obsługę bankową płatności prowadzi BGK;
- dotyczy programów krajowych i regionalnych.

WSPÓŁFINANSOWANIE

- część wydatków odpowiadająca wkładowi z budżetu krajowego;
- następuje w formie dotacji celowej;
- obejmuje tylko wydatki kwalifikowane;
- podstawą dokonania jest zlecenie płatności (o ile w ramach BGK);
- uruchamiane przez instytucję z którą beneficjent zawarł umowę;
- wymagana zgoda dysponenta części budżetowej;
- w formie zaliczki lub refundacji;
- jest objęta reżimem przewidzianym dla tzw. niewygasów;
- obsługę bankową może prowadzić BGK;
- dotyczy programów krajowych i regionalnych – wg różnych przepisów.

CELE MRR W WYDATKOWANIU ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH

- Poszerzenie dostępu do finansowania inwestycji za pośrednictwem środków UE.
- Przyspieszenie oraz lepsza kontrola wydatkowania i rozliczania środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację NSRO 2007-2013.
- Zmiany w procedurze przyznawania rezerwy celowej budżetu państwa (część 83) i przekazywania środków przeznaczonych na finansowanie projektów i programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE.

CELE MRR W WYDATKOWANIU ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH C.D.

- Zwiększenie motywacji do szybkiego i efektywnego wdrażania programów operacyjnych.
- Zwiększenie efektywności systemu wdrażania programów operacyjnych. Wprowadzenie nowych standardów w zakresie sposobu i szybkości realizacji poszczególnych procesów (ocena wniosków, podpisywanie umów, rozliczanie, certyfikacja).
- Wprowadzenie zmian w systemie instytucjonalnym celem usprawnienia procesu wydatkowania środków.

CELE MRR W WYDATKOWANIU ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH C.D.

- Zwiększenie efektywności działania systemu poprzez lepsze powiązanie wykorzystania środków pomocy technicznej z celami przypisanymi poszczególnym instytucjom.
- Wykorzystanie dodatkowych możliwości istniejących w przepisach unijnych oraz zaoferowanych w pakiecie antykryzysowym KE.
- Utworzony został Międzyresortowy Zespół do spraw Wykorzystania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej

OBSZARY POTENCJALNYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI W WYDATKOWANIU FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

- sfałszowane dokumenty lub nieprawdziwe oświadczenia potwierdzające spełnianie kryteriów otrzymania dofinansowania;
- refundacja wydatków na podstawie fałszywych dokumentów lub nieprawdziwych oświadczeń potwierdzających zrealizowanie działań;
- refundacja wydatków rzeczywiście nie poniesionych;
- refundacja zawyżonych kosztów;
- refundacja wydatków niezwiązanych z projektem;
- refundacja wydatków sfinansowanych z udziałem innych środków publicznych;
- kilkukrotna refundacja tych samych wydatków;
- refundacja VAT podlegającego zwrotowi;
- nieuwzględnienie przychodów uzyskiwanych przez beneficjenta w związku z realizowanym projektem;
- brak realizacji przez beneficjenta działań przewidzianych w projekcie.

NIEPRAWIDŁOWOŚCI - ZAISTNIAŁE PRZYKŁADY

- brak rozliczenia płatności - nie istnieją dokumenty potwierdzające dokonanie wydatków;
- błędne rozliczenie - rozliczenia płatności lub inne dokumenty księgowe potwierdzające wydatki zawierają błędy;
- sfałszowane rozliczenie - rozliczenia płatności lub inne dokumenty księgowe zostały zmienione i nie odpowiadają stanowi faktycznemu;
- niedopełnienie obowiązku przedstawienia rozliczenia płatności lub inne dokumenty księgowe nie zostały przedstawione przez podmiot realizujący projekt;
- realizacja części robót na innej działce ewidencyjnej;
- niska jakość robót świadcząca o braku należytego nadzoru ze strony beneficjenta;
- wykonanie robót niezgodnie z przepisami - np. budowlanymi, sanitarnymi;
- przedstawione wydatki nie zostały poniesione w trakcie realizacji przedsięwzięcia;
- poniesione wydatki nie znajdują uzasadnienia podczas realizacji projektu;
- nadmierne finansowanie – zakwalifikowane wydatki są wyższe od rynkowych.

NAJCZĘŚCIEJ WYKRYWANE PRZYPADKI - ZAMÓWIENIA PUBLICZNE I OSZUSTWA

- dokument potwierdzający spełnianie kryteriów otrzymania dofinansowania jest obciążony wysokim ryzykiem;
- niestosowanie ustawy;
- nieprawidłowe przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia;
- zaniżenie wartości szacunkowej zamówienia w celu ominięcia przepisów PZP;
- podzielenie zamówienia na kilka mniejszych w celu uniknięcia konieczności stosowania PZP;
- w SIWZ lub innej dokumentacji opisującej przedmiot zamówienia zamieszcza się parametry, cechy i warunki utrudniające uczciwą konkurencję;
- zatajenie związków kapitałowych i osobowych Zamawiającego z Wykonawcą;
- korupcja;
- działania proceduralne i administracyjne;
- zawyżenie wartości wydatków;
- delegacje służbowe i spotkania niezwiązane z realizacją projektu;
- inne.

Fundusze po 2013 roku

RAMY FINANSOWE

- 1988-1992 - I pakiet Delorsa
- 1993-1999 - II pakiet Delorsa
- 2000-2006 - pakiet Santera
- 2007-2013 - pakiet Barroso
- 2014-2020 - II pakiet Barroso?

JAKIE PODSTAWY PRAWNE?

2004 – 2006

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych

2007 – 2013

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności

2014 – 2020

- Planowane przyjęcie nowego rozporządzenia – połowa 2012 r.

JAKIE FUNDUSZE STRUKTURALNE?

2004–2006

- Europejski Fundusz Społeczny
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa

2007–2013

- Europejski Fundusz Społeczny
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

2014–2020

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- Europejski Fundusz Społeczny ???

JAKI DOKUMENT W POLSCE?

2004–2006

- NARODOWY PLAN ROZWOJU

2007–2013

- NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA /
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

2014–2020

- ?

JAKIE ŚRODKI FINANSOWE DLA POLSKI?

2004–2006

- 11,4 MLD EUR

2007–2013

- 67,3 MLD EUR

2014–2020

- ?

Planowane propozycje budżetu – 2011

JAKIE PROGRAMY?

2004–2006

- Sektorowe programy operacyjne oraz jeden zintegrowany
- Realizowane w większości na poziomie krajowym
- Inicjatywy wspólnotowe

2007–2013

- Programy krajowe oraz programy regionalne
- Wiele elementów realizowanych na poziomie regionów
- Brak inicjatyw wspólnotowych

2014–2020

- Propozycje programów zintegrowanych
- Propozycje decentralizacji
- Propozycje powrotu do inicjatyw wspólnotowych

Dotychczasowe dyskusje nad kształtem polityki spójności

ROZPOCZĘCIE DYSKUSJI O PRZYSZŁEJ POLITYCE SPÓJNOŚCI

- PRZEŁOM PREZYDENCJI PORTUGALSKIEJ I SŁOWEŃSKIEJ (2007/2008) IV FORUM KOHEZYJNE
- Czwarte Europejskie Forum Spójności odbyło się w Brukseli w dniach 27 i 28 września 2007 r. Wzięło w nim udział 800 uczestników, przedstawicieli władz europejskich, narodowych, regionalnych i lokalnych ze wszystkich państw członkowskich UE, państw kandydujących i unijnych instytucji.

KONFERENCJA W MARIBORZE

W dniach 7-8 kwietnia 2008 r. w Mariborze, Prezydencja słoweńska zorganizowała spotkanie 170 przedstawicieli instytucji unijnych, narodowych, regionalnych, lokalnych, partnerów gospodarczych i społecznych oraz środowiska eksperckiego, dotyczące przyszłości polityki spójności:

- znaczenie zasady solidarności,
- szeroki obszar realizacji polityki spójności – nie tylko realizacja strategii lizbońskiej,
- znaczenie zasady subsydiarności,
- decentralizacja – rola partnerów lokalnych i regionalnych,
- polityka spójności powoduje europejską wartość dodaną,
- efekty zewnętrzne, efekty skali.

GRUPA ROBOCZA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI POLITYKI SPÓJNOŚCI

PODEJMOWANE KWESTIE:

1. Solidarność jako fundamentalny element UE
2. Niwelowanie różnic regionalnych, zwłaszcza powodowanych globalizacją i kryzysem gospodarczym
3. Rola spójności terytorialnej
4. Odpowiadanie polityki spójności na wyzwania globalizacji

REKOMENDACJE:

1. Silna polityka spójności sposobem redukcji ekonomicznych i społecznych zróżnicowań
2. Promocja innowacji zarówno w zakresie struktury ekonomicznej, jak i kapitału ludzkiego
3. Wzmocnienie roli państw i regionów w odpowiadaniu na efekty wyzwań globalnych
4. Reforma strategicznych i programowych dokumentów
5. Wzmocnienie pozycji Europejskiej Współpracy Terytorialnej w polityce spójności
6. Koherencja strategii i priorytetów w poszczególnych celach polityki spójności

RAPORT FABRIZIO BARCA „AN AGENDA FOR A REFORMED COHESION POLICY”

Raport „An Agenda for a Reformed Cohesion Policy”, przygotowany przez grono ekspertów w dziedzinie rozwoju regionalnego i polityki spójności Unii Europejskiej pod przewodnictwem dr Fabrizio Barca. Zadaniem postawionym przez KE twórcom raportu było przygotowanie niezależnej oceny skuteczności polityki spójności oraz rekomendacji dotyczących jej kształtu po 2013 r.

PODSUMOWANIE WNIOSKÓW:

- Paradygmat – polityka spójności dla wszystkich regionów
 - Koncentracja tematyczna
- Koncentracja na celach, a nie procedurach
 - Działania nowatorskie
- Mobilizacja różnych podmiotów
 - Strategiczna rola komisji

RAPORT FABRIZIO BARCA

REFORMA

- Nowa koncepcja/model polityki
- Koncentracja priorytetów
- Zmiany w zarządzaniu
- Polityczny kompromis
- Negocjacje w zakresie budżetu

PARADYGMAT

- Terytorialne oddziaływanie
- Wykorzystanie potencjału wszystkich regionów
 - Zarządzanie wielopoziomowe
 - Podejście funkcjonalne

PROPOZYCJE

- Integracja jako zasadniczy cel polityki spójności
- Efektywność i wykorzystanie potencjałów rozwojowych
- Odejście od konwergencji jako głównego celu

Stanowisko Polski w debacie nad polityką spójności w latach 2014–2020

STANOWISKO RZĄDU RP W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI POLITYKI SPÓJNOŚCI UE PO 2013 R. 30 STYCZNIA 2008 R.

- Pierwsze odniesienie się do kwestii kształtu polityki spójności po 2013 roku
- Przyszłość polityki spójności była także tematem licznych konsultacji na gruncie krajowym z przedstawicielami środowiska eksperckiego, centralnych i regionalnych instytucji zaangażowanych w realizację tej polityki w Polsce oraz z przedstawicielami partnerów społeczno – gospodarczych i organizacji pozarządowych

ROLA POLITYKI SPÓJNOŚCI

- Wysoka wartość poprzez impulsy do konkurencyjności, mobilizowanie kapitału, inwestowanie, integrację
- Kluczowy instrument osiągnięcia celów strategii lizbońskiej
- Pozytywne efekty realizacji – stąd wola jej kontynuowania (choć istnieje potrzeba zmian)
- Konieczność powiązania z przeglądem budżetu UE i polityk wspólnotowych
- Instrument realizacji priorytetów prorozwojowych wspólnoty przy zachowaniu ukierunkowania na wyrównanie poziomu regionów
- Konieczność adekwatnej, skutecznej wielkości środków

KIERUNKI ZMIAN

- Rozwój inicjatyw europejskiej współpracy terytorialnej i europejskiej polityki sąsiedztwa
- Uzupełnienie aspektu ekonomicznego o demograficzny, społeczny, edukacyjny...
- Wydłużenie perspektyw czasowych do badania procesów rozwojowych
- Komplementarność między politykami wspólnotowymi: konkurencyjność, B+R, kapitał społeczny, rozwój terytorialny, rozwój infrastruktury, ochrona środowiska
- Istotność efektywności wykorzystania środków, a nie tempa absorpcji
- Aprobata dla pojęcia spójności terytorialnej w traktacie lizbońskim
- Koncentracja na ograniczonej liczbie celów

II STANOWISKO RZĄDU RP W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI POLITYKI SPÓJNOŚCI UE PO 2013 R. 18 SIERPANIA 2010 R.

- Uszczegółowienie koncepcji dotyczącej przyszłości polityki spójności zawartych w stanowisku ze stycznia 2008 r.
- „Polityka spójności jako skuteczna, efektywna i terytorialnie zróżnicowana odpowiedź na wyzwania rozwojowe Unii Europejskiej”

STRATEGICZNE PODEJŚCIE

Głównymi celami zmian powinny być:

- otwarta, partnerska debata między Komisją Europejską, a aktorami procesów rozwojowych wszystkich szczebli, poświęcona kwestiom strategicznym oraz oparta na koncepcji polityki opartej na faktach i obiektywnych danych,
- wzmocnienie instytucjonalne,
- zreformowany system dokumentów strategicznych
- większe zaangażowanie szczebla politycznego, np. powołanie Rady ds. Polityki Spójności,
- podniesienie jakości wspólnotowych i krajowych dokumentów strategicznych,
- propozycja stworzenia Jednolitych Ram Strategicznych będących spójną wizją realizacji celów Strategii Lizbońskiej i strategii Europa 2020,
- osiągnięcie celów operacyjnych precyzyjnie określone w dokumentach operacyjnych.

KOORDYNACJA

- planowanie i wdrażanie poszczególnych polityk UE powinno odbywać się przy zastosowaniu efektywnych mechanizmów koordynacyjnych będących warunkiem niezbędnym dla osiągnięcia spójnego systemu realizacji polityk UE,
- polityka spójności powinna być elementem kształującym mechanizmy koordynacji i zarządzania,
- należy zaprzestać dalszego komplikowania polityk, tworzenia nowych instrumentów sektorowych (np. w dziedzinie transportu lub energii),
- niezgodne ze strategicznym podejściem są próby wydzielenia funduszy, np. EFS – zaleca się integrację funduszy, harmonizację zasad ich implementacji,
- powrót do koncepcji projektów zintegrowanych, finansowanych z różnych funduszy strukturalnych,
- sprzeciw wobec wyłączenia bądź zmiany formy EFS i Funduszu Spójności.

ARCHITEKTURA CELÓW

Układ celów Polityki Spójności powinien obejmować wszystkie regiony oraz zachowywać dotychczasowy podział:

- Cel 1. – Konwergencja (najuboższe regiony);
 - Cel 2. – Wzrost konkurencyjności i zatrudnienia (innowacje, zrównoważony rozwój);
 - Cel 3. – Europejska Współpraca Terytorialna (międzynarodowe projekty współpracy).
-
- wsparcie dla regionów Celu 1. powinno obejmować wsparcie infrastruktury, wzmocnienie instytucji, zintegrowany rozwój lokalny, dostęp do usług
 - należy rozważyć kwestię ośrodków pełniących specyficzne funkcje administracyjne czy finansowe, które są dobrze rozwinięte, ale wokół nich istnieją wyraźne dysproporcje (np. regiony stołeczne)
 - zakres interwencji w regionach Celu 2. powinien być bardziej skoncentrowany w porównaniu do Celu 1.
 - Cel 3. (EWT) powinien być kontynuowany w takim samym zakresie jak dotychczas

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Koncentracja tematyczna jest niezbędna dla zapewnienia właściwego ukierunkowania środków, stąd konieczne jest zdefiniowanie ograniczonej liczby priorytetów oraz ich właściwe skierowanie z punktu widzenia terytorialnego.

- lista priorytetów Polityki Spójności powinna być bardziej precyzyjnie ukierunkowana i w związku z tym krótsza niż w obecnym okresie programowania
- państwa powinny dokonać selekcji priorytetów zgodnie z uwarunkowaniami terytorialnymi regionów
- obowiązkowe priorytety: innowacyjność, efektywność energetyczna, nowoczesna infrastruktura transportowa, technologie informacyjno – komunikacyjne, zatrudnienie
- inkluzja społeczna
- istotność połączenia różnorodnych typów inwestycji (investment mix)

WARUNKOWOŚĆ

Wzmocnienie efektywności i skuteczności polityk UE poprzez szersze zastosowanie mechanizmów warunkowości – przede wszystkim w postaci zachęt, także finansowych, a nie tylko sankcji i kar. Rezerwa utworzona w ramach Polityki Spójności powinna stanowić przede wszystkim czynnik aktywizujący państwa do usunięcia barier strukturalnych osłabiających działanie funduszy strukturalnych.

- na poziomie krajowym lub na poziomie danego programu operacyjnego powinna być utworzona specjalna rezerwa w wysokości 5% alokacji, która mogłaby być wykorzystana po 3 latach pod warunkiem znacznego postępu w realizacji programu (brak postępów prowadziłyby do utraty rezerwy)
- utworzenie europejskiej rezerwy, która byłaby zarządzana przez KE i przeznaczona na projekty najbardziej pionierskie i eksperymentalne zgłaszane przez poszczególne państwa
- utrzymanie obecnej możliwości tworzenia przez państwa krajowej rezerwy wykonania
- ukierunkowanie polityki na wyniki

PODEJŚCIE TERYTORIALNE

Konieczność wzmocnienia podejścia terytorialnego w uzupełnieniu do podejścia sektorowego. Wykorzystanie dotychczasowego dorobku UE w obszarze terytorialnego i zintegrowanego podejścia do rozwoju.

- działania strategiczne UE powinny być adresowane tam, gdzie de facto procesy rozwojowe zachodzą, to jest na poziom regionalny i lokalny
- włączenie do głównego nurtu Polityki Spójności dodatkowych instrumentów pomocy regionalnej służących osiągnięciu wspólnych priorytetów rozwojowych (na wzór inicjatyw wspólnotowych)
- wzmocnienie wymiaru miejskiego w ramach Polityki Spójności
- wzmocnienie działań na rzecz rozwoju obszarów zagrożonych marginalizacją społeczną
- rozwijanie mechanizmów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich

REFORMA SYSTEMU WDRAŻANIA

Celem reformy jest zapewnienie lepszej i sprawniejszej realizacji celów Polityki Spójności. Kwestie zgodności proceduralnej i tempa absorpcji środków nie mogą przeważać nad skutecznym i efektywnym planowaniem interwencji lub ograniczać możliwość wspierania nowatorskich (i ryzykownych) projektów.

- ostrożne wprowadzanie rewolucyjnych zmian w systemie instytucjonalnym (pamięć instytucjonalna)
- rewizja zasad i przepisów implementacyjnych
- analiza metodologii badania prawidłowości wydatków oraz najczęstszych źródeł błędów
- zwiększenie i rozciągnięcie płatności zaliczkowych
- zastosowanie na szerszą skalę inżynierii finansowej, w tym wsparcia ze strony Europejskiego Banku Inwestycyjnego, np. w formie inicjatyw JESSICA (zrównoważony rozwój miast) i JEREMIE (małe i średnie przedsiębiorstwa)
- racjonalizacja procedur związanych z przygotowaniem dużych projektów poprzez
- zwiększenie roli inicjatywy JASPERS

DALSZE ETAPY DYSKUSJI

- ❖ V FORUM KOHEZYJNE I V RAPORT KOHEZYJNY (w 2011 roku)
- ❖ PRZEDSTAWIENIE PROPOZYCJI BUDŻETU (w 2011 roku)
- ❖ PRZEDSTAWIENIE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ DLA POLITYKI SPÓJNOŚCI NA OKRES 2014 – 2020 (w 2011 roku)
- ❖ FORMALNE NEGOCJACJE PAŃSTW Z KOMISJĄ EUROPEJSKĄ
- ❖ PRZYJĘCIE BUDŻETU
- ❖ PRZYGOTOWANIE PRZEZ PAŃSTWA I ZATWIERDZENIE PRZEZ KE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH DOTYCZĄCYCH LAT 2014 - 2020

V RAPORT KOHEZYJNY

Przeprowadzone oceny wykazały, że w latach 2000–2006 inwestycje w ramach polityki spójności:

- przyczyniły się do stworzenia ok. 1,4 mln nowych miejsc pracy, wsparły małe przedsiębiorstwa i pobudziły badania naukowe,
- zapewniły cenne możliwości kształcenia milionom kobiet, młodych ludzi, osób w niekorzystnej sytuacji i bezrobotnych oraz pomogły w znalezieniu pracy ok. 2 mln korzystających ze szkoleń osób rocznie,
- umożliwiły modernizację połączeń transportowych, wspierając budowę lub ulepszanie tysięcy kilometrów dróg i połączeń kolejowych, a także modernizację portów i lotnisk,
- poprawiły stan środowiska naturalnego dla milionów Europejczyków, dostosowując jakość wody pitnej i sposób oczyszczania ścieków do standardów UE.

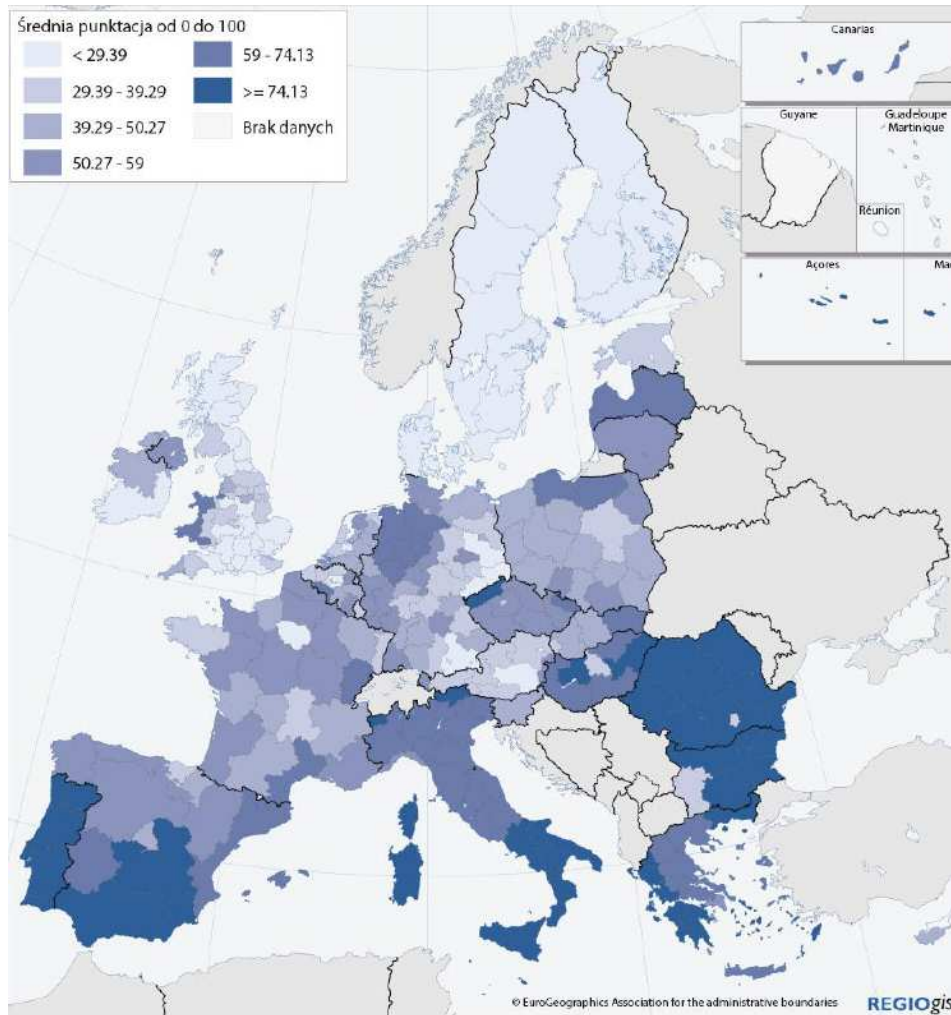
ROLA POLSKIEJ PREZYDENCJI

- Propozycje budżetu na lata 2014–2020
- Propozycje dokumentów programowych dotyczących polityki spójności po 2013 r.
- Przyszła polityka spójności jednym z priorytetów polskiej prezydencji
- Zaangażowanie ministerstwa rozwoju regionalnego

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – WYZWANIA

- Szybka globalizacja, presja konkurencyjna
- Zmiany ludnościowe, przepływy migracyjne
- Ogólnosiwiatowa zmiana klimatu
- Wzrost cen energii, bezpieczeństwo energetyczne

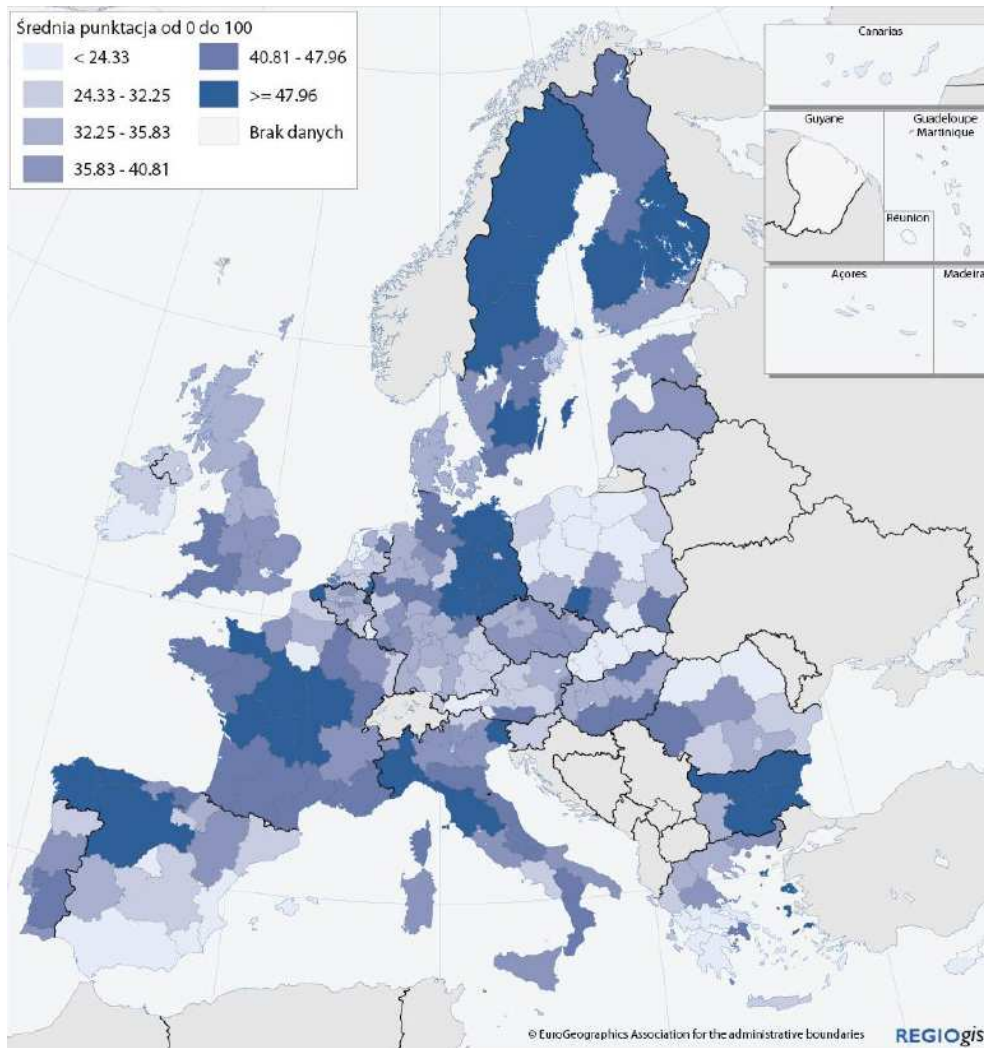

Globalizacja

Wskaźnik narażenia
dotyczący
globalizacji w 2020 r.

Uwaga: Wskaźnik opiera się na szacowanej wydajności pracy, stopie zatrudnienia oraz odsetku mieszkańców o wysokim i niskim poziomie wykształcenia w 2020 r.

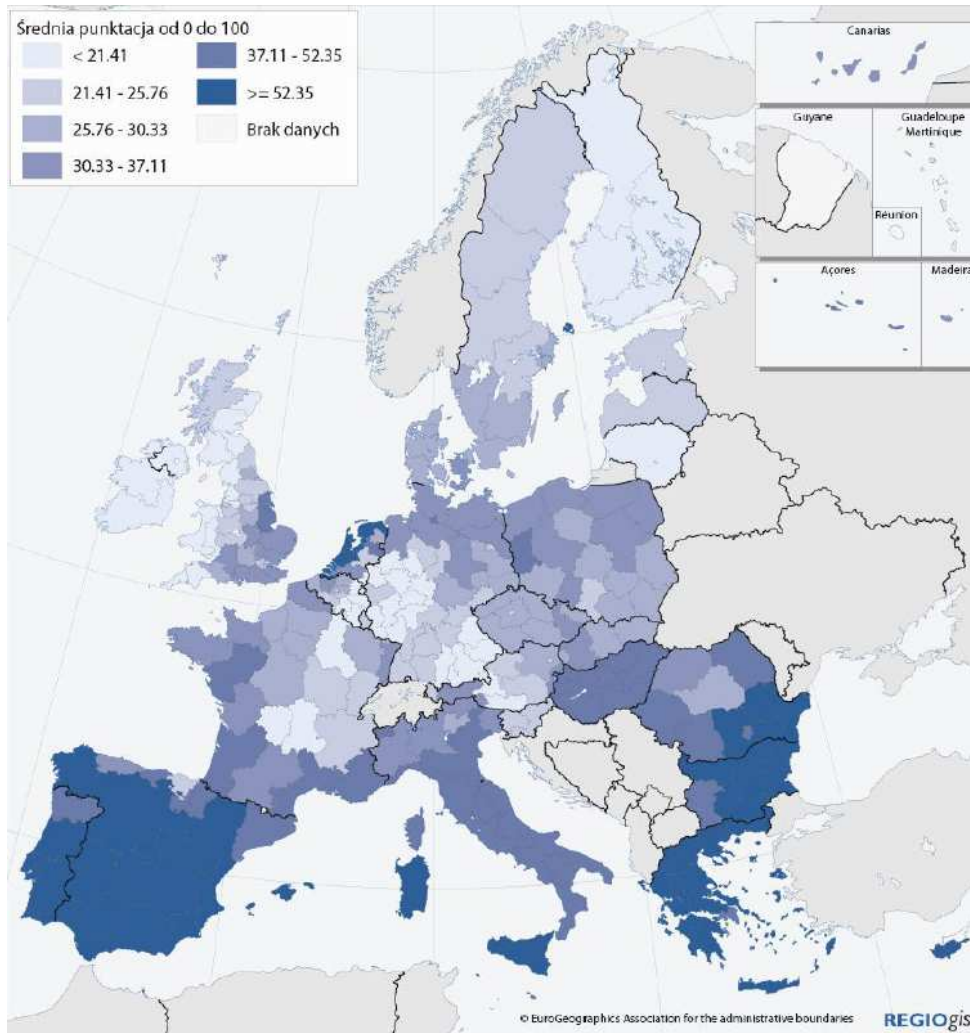
Zmiany demograficzne

Wskaźnik narażenia dotyczący zmian demograficznych w 2020 r.

Uwaga: Wskaźnik opiera się na szacowanym odsetku ludności w wieku 65 lat i starszej, odsetku ludności w wieku produkcyjnym oraz spadku liczby ludności w 2020 r.

Źródło: EUROSTAT

Zmiana klimatu

Wskaźnik narażenia dotyczący zmian klimatu w 2020 r.

Uwaga: Wskaźnik opiera się na zmianie liczby ludności dotkniętej powodzią rzeczno-morską, liczby ludności na obszarach przybrzeżnych położonych poniżej 5 m n.p.m., potencjalnym zagrożeniu suszą, narażeniu rolnictwa, rybołówstwa i turystyki, przy uwzględnieniu zmian temperatury oraz opadów.

Źródło: EUROSTAT, WCB, DG REGIO

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – SKUTKI KRYZYSU GOSPODARCZEGO

- Koncentracja na gospodarce realnej, infrastrukturze i strategiach wyjścia.
- Stabilność finansów publicznych.
- Kryzys jako przełom strukturalny dla gospodarek UE, mający wpływ na ograniczenia budżetowe.
- Redukcja deficytu i długu.
- Zwiększanie stopy zatrudnienia.
- Reforma systemów zabezpieczenia społecznego (emerytalnych).
- Poprawa jakości wydatków publicznych.
- Dodatkowość, współfinansowanie, pakt stabilności i wzrostu.

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – MISJA I CELE

Misja polityki:

- Spójność gospodarcza i społeczna pozostaje fundamentalnym elementem procesu integracji europejskiej w XXI wieku:
 - zobowiązania traktatowe dotyczące spójności, konsekwencje nowego traktatu lizbońskiego,
 - polityka strukturalna dla wszystkich regionów powiązana z jednolitym rynkiem oraz unią gospodarczą i walutową, znaczenie dzisiejszego kryzysu.

Cele polityki:

- Cele polityki trzeba jasno sformułować (ryzyko rozrastania się). Trzeba bardziej skoncentrować się na europejskiej wartości dodanej:
 - działania na rzecz wzrostu w regionach słabiej rozwiniętych ,
 - poprawa konkurencyjności (Lizbona),
 - rozwiązywanie problemów związanych ze skutkami trans granicznymi i transnarodowymi.

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – PODEJŚCIE DO REGIONÓW

- Warunkiem sukcesu europejskiej integracji gospodarczej, której motorem jest jednolity rynek, jest udział wszystkich regionów, które muszą także odnosić z niej korzyści.
- Wszystkie regiony mają szansę na wzrost – decyduje o nim to, w jaki stopniu zmobilizują swoje zasoby i potencjał.
- Polityka spójności powinna odgrywać większą rolę we wzmacnianiu wzajemnych związków między regionami słabiej rozwiniętymi i przodującymi (maksymalizując wpływ obszarów najlepszych na inne).

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – SKUTECZNOŚĆ

Konieczność koncentracji zasobów na niewielkiej liczbie priorytetów

- Modernizacja gospodarki
- Poprawa równowagi środowiskowej
- Działania na rzecz zatrudnienia i spójności społecznej

PRZYSZŁA POLITYKA SPÓJNOŚCI – MECHANIZM REALIZACJI

- Uproszczenie
- Bardziej zróżnicowane podejście (proporcjonalność)
- Wzrost roli inżynierii finansowej
- Dotacje blokowe, wsparcie budżetowe, płatności za wyniki?
- Wzmocnienie roli społeczeństwa obywatelskiego
- Usprawnienie obecnego wielopoziomowego systemu sprawowania rządów przy uwzględnieniu zarówno struktur administracyjnych, jak i realiów gospodarczych państw członkowskich
- Większa rola podmiotów regionalnych i lokalnych we wdrażaniu odpowiednich priorytetów UE (Lizbona itp.)

KONKRETNE PROPOZYCJE ZMIAN W STOSUNKU DO OBECNEGO STANU

- 70 – 80% środków w formie pożyczek, a nie dotacji
- Wzmocnienie systemu zaliczkowego
- Zmiana formuły EFS i Funduszu Spójności
- Zwolnienie z obowiązku składania kompletu dokumentów za każdym razem
- Rezerwy wykorzystywane przez najlepszych
- Wielofunduszowość w programach
- Zmiana kryteriów dla dużych projektów
- Partnerstwo z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym

KTO ZGADZA SIĘ Z POLSKĄ?

TAK

**WŁOCHY, FRANCJA, CYPR,
FINLANDIA, WĘGRY, SŁOWACJA**

NIE

**DANIA, HOLANDIA, CZECHY,
LITWA, ŁOTWA, ESTONIA**

Dziękuję za uwagę!

